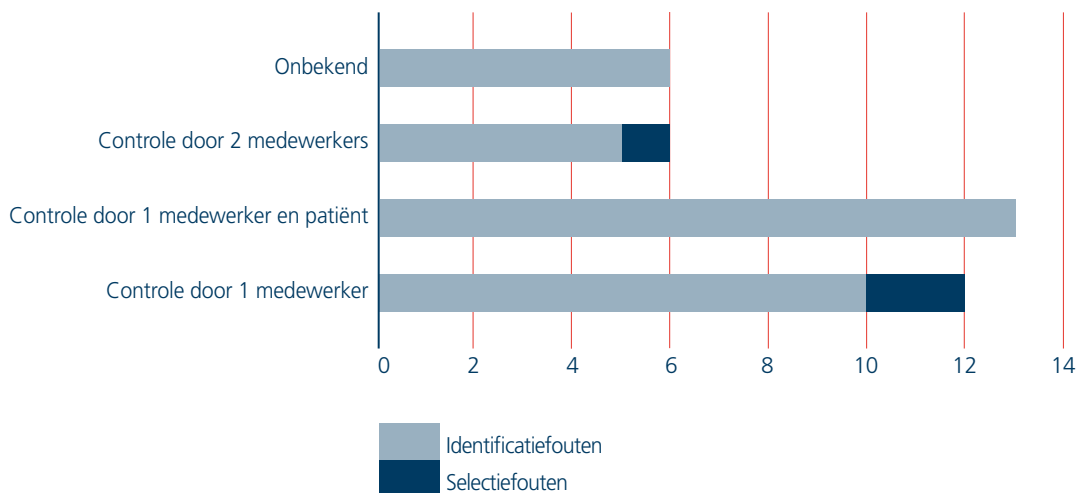

3.1 Thema: identificatie- en selectiefouten

Een belangrijk aspect van de kwaliteit en veiligheid van een behandeling met menselijke weefsels of cellen is het gebruik van het juiste donormateriaal bij de juiste patiënt. Sinds 2007 heeft TRIP 37 meldingen ontvangen van identificatiefouten en selectiefouten bij toepassingen van weefsels of cellen. Het betreffen 34 identificatiefouten en drie selectiefouten. Deze meldingen zijn door TRIP nader geanalyseerd om zodoende te beoordelen of dubbelchecks van invloed kunnen zijn op de uitkomst van voorvallen. Uitkomsten van identificatie- en selectiefouten variëren van 'overig incident' of 'bijna ongeluk' tot 'verlies van cellen of weefsel(s)' of 'verkeerd product getransplanteerd'. Identificatie- en selectiefouten kunnen ontstaan door bijvoorbeeld haast, onoverzichtelijke situaties, vaak herhaalde handelingen, veranderingen in het protocol, onzichtbaarheid van gevolgen, overschatting en een taalbarrière.

In de praktijk worden patiënten op verschillende manieren geïdentificeerd of geselecteerd. Patiëntgegevens of selectiecriteria worden soms slechts door één medewerker gecontroleerd. De standaard voor identificatie en selectie is controle door twee medewerkers. Regelmatig wordt een tweede controle door de patiënt zelf gedaan, bijvoorbeeld bij de afgifte van semenmonsters of bij inseminatie van bewerkt semen. Figuur 18 toont het aantal meldingen van identificatie- en selectiefouten van 2007 tot en met 2012, ingedeeld per type controle. Bij zes meldingen is niet vermeld op welke wijze de identificatie heeft plaatsgevonden

Figuur 18. Aantal meldingen van identificatie- en selectiefouten per type controle

Identificatiefouten

Er is sprake van een identificatiefout:

- Indien de identificerende gegevens op het begeleidende formulier en/of het product niet behoren bij de donor waarvan het materiaal wordt/is afgenomen of gedoneerd;
- Indien voor een ander dan de bedoelde ontvanger een product is aangevraagd;
- Indien het uitgegeven product niet het voor de betreffende ontvanger aangevraagde en geselecteerde product is;
- Indien het bij de ontvanger aanwezige product niet het voor de betreffende ontvanger uitgegeven product is;
- Indien het product wordt toegepast bij een andere ontvanger dan de ontvanger waarvoor het product geselecteerd en uitgegeven is.

Selectiefouten

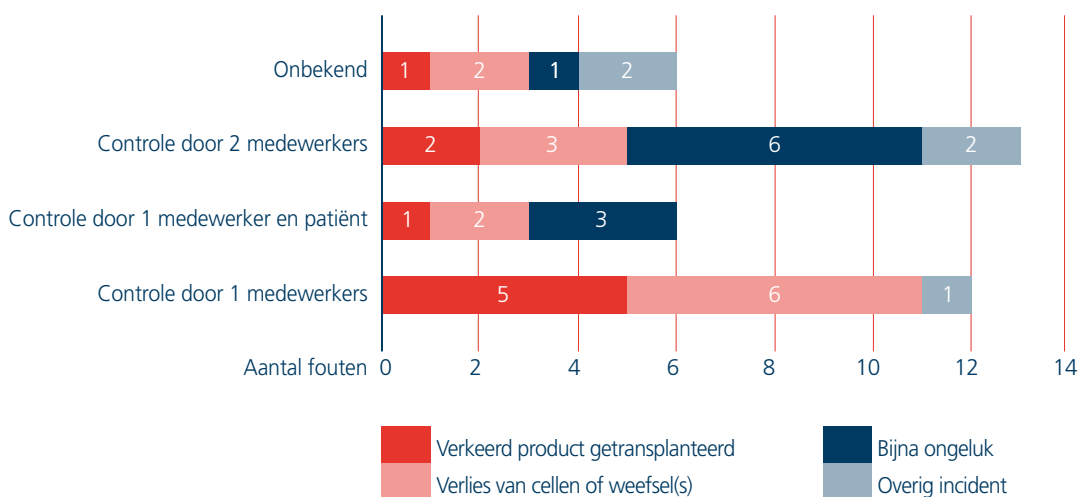
De aard van een voorval is een selectiefout indien het product dat voor een ontvanger gekozen is niet voldoet aan de eisen die voor deze ontvanger aan het product gesteld worden. De drie selectiefouten uit de TRIP rapportages hebben allen betrekking op gameten en embryo's. In alle gevallen is een verkeerd product getransplanteerd.

Tabel 36 geeft de meldingen weer van identificatie- en selectiefout van 2007 tot en met 2012 per type weefsel of cellen.

Tabel 36. Overzicht meldingen met identificatie- en selectiefouten

Categorie voorval	Aard voorval	Type weefsel of cel(len)	Aantal meldingen		
Verkeerd product getransplanteerd	Selectiefout	Embryo's	2		
		Donor semen	1		
	Identificatiefout	Partner semen	2		
		Donor semen	1		
		Embryo	1		
		Donorhuid	1		
Verlies van cellen of weefsel(s)	Identificatiefout	Embryo's	6		
		Partner semen	4		
		Oöcyten	3		
		Bijna ongeluk	Identificatiefout	Partner semen	6
				Donor semen	1
Embryo's	2				
Overig Incident	Identificatiefout	Embryo's	2		
		PBSC	1		
		Cornea	1		
		Pees	1		

Figuur 19 laat de verdeling zien van identificatie- en selectiefouten per categorie voorval. Bij 'verkeerd product getransplanteerd' hebben de controleprocedures gefaald om te voorkomen dat de verkeerde eenheid is toegepast.

Figuur 19. Aantal identificatie- en selectiefouten per categorie voorval

Samenvatting

Het grootste aantal meldingen van 'verkeerd product getransplanteerd' valt onder de controle door één medewerker. Dit was het geval bij twee van de drie gemelde selectiefouten. Hoewel de groep meldingen met controle door twee medewerkers het grootst is, bevat deze groep voornamelijk 'bijna ongelukken'. De dubbele controle door twee medewerkers heeft hier kunnen voorkomen dat verkeerd geïdentificeerde weefsels of cellen verloren zijn gegaan of getransplanteerd. Dit dubbele controle systeem kan in de keten van weefsel- en celtransplantaties een belangrijke bijdrage leveren aan het voorkomen van ernstige gevolgen van identificatie- en selectiefouten.

In hoofdstuk 3.3 worden conclusies 11 en 12 ten aanzien van identificatie- en selectiefouten beschreven en aanbevelingen 10 en 11 gedaan.